

- Uvod • Anomalije lica • Deformacija kukova, nogu i stopala • Iskrivljenje kičme
- Nedostatak ekstremiteta • Osteogenesis imperfekta • Prirođena multipla artrogripoza
- Razvojne mane mišića

Uvod

Razvojne mane mogu zahvatiti bilo koju kost ili mišić, ali su najčešće zahvaćene kosti lubanje, lica, kičma, kukovi, noge i stopala. Većina se ovih razvojnih mana hirurški može ispraviti.

ANOMALIJE LICA

Najčešće od ovih mana su rascjep usne i nepca. Rascjep usne podrazumijeva nepotpuno sraslu gornju usnu obično neposredno ispod nosa. Rascjep nepca označava nenormalni spoj krova usne šupljine i nosa.

Rascjep usne nagrđuje izgled lica i onemogućava obuhvaćanje (hvatanje) bradavice dojke ustima. Rascjep nepca otežava hranjenje i govor. Rascjep usne i nepca obično se javljaju zajedno, u odnosu 1:600-700 poroda. Izolirani rascjep usne nađe se kod 1:1000 poroda, a izolirani rascjep nepca kod 1:1800 poroda.

Nepčana proteza može privremeno zatvoriti krov usne šupljine i olakšati sisanje. Rascjep usne i nepca može se operacijom trajno ispraviti.

Jedna od anomalija lica je i mala donja čeljust (vilica). Ako je donja čeljust premala, kao što je to u sklopu Pierre Robinova ili Treacher Collinsova sindroma, novorođenče može imati teškoće u hranjenju. Moguće je hirurško liječenje.

DEFORMACIJE KUKOVA, NOGU I STOPALA

Prirođeno iščašenje kukova je stanje u kojem su zglobna čašica kuka i glava bedrene kosti odvojene.

Uzrok ovoj manji nije poznat. Češći je u ženske djece rođene zatkom i u djece čiji bliski rođaci imaju istu manu. Dijagnoza se potvrđuje UZ pregledom. Često je dovoljno samo stavljanje dvostrukih ili trostrukih pelena. Inače se primjenjuju potpore (ortoze) ili izvodi ortopedska operacija.

Torzija bedrene kosti je stanje u kojem su koljena međusobno usmjerena prema unutra (anteverzija) ili prema van (retroverzija), a ne paralelno prema naprijed. Ova se deformacija obično spontano ispravlja kad dijete počne stajati i hodati.

Iščašenje koljena je stanje u kojem je potkoljenica savijena prema naprijed u odnosu na koljeno. Iščašenje koljena u novorođenčadi je rijetko, ali se mora odmah liječiti. Pomaže nježno savijanje koljena prema straga i prema naprijed u normalan položaj nekoliko puta dnevno uz stavljanje potpore u preostalom vremenu.

Iskrivljenje stopala odnosi se na nepravilnosti oblika i položaja stopala. Luk stopala može biti vrlo visok, stopalo može biti uvijeno prema unutra ili prema van. Pravo iskrivljenje uzrokovano je anatomskom promjenom. Ponekad stopala novorođenčeta djeluju iskrivljena zbog položaja u majčinoj utrobi, no to se ne smatra iskrivljenim stopalima. Ako nema anatomске promjene, stanje se može ispraviti nošenjem uložaka i fizikalnom terapijom. I kod pravog iskrivljenja stopala može koristiti rano nošenje uložaka, premda je uglavnom potrebna hirurška korekcija

ISKRIVLJENJE KIČME

Prirođeni tortikolis je stanje u kojem je vrat novorođenčeta okrenut u jednu stranu, a glava neprirodno nagnuta na istu stranu. Najčešći uzrok je ozljeda mišića vrata tokom poroda. Drugi uzroci su spajanje vratnih kralješaka (Klippel-Feilov sindrom) ili spajanje prvog vratnog kralješka sa kostima lubanje (atlanto-okcipitalna fuzija).

Prirođena skolioza je nenormalna zavijenost kičme novorođenčeta. Prirođena skolioza je rijetka i obično se javlja kod veće djece. Kako skolioza može izazvati teško iskrivljenje tokom rasta, potpore (ortoze) se primjenjuju rano. Hirurško je liječenje indicirano ako se iskrivljenje kičme naglo pogoršava.

NEDOSTATAK EKSTREMITETA

Manjak udova označava stanje u kojem pri rođenju nedostaje dio ili cijela ruka, odnosno noga.

Uzrok je obično nepoznat. Lijek talidomid, koji su uzimale neke trudnice u kasnim 50-tim i ranim 60-tim godinama zbog jutarnje mučnine, povučen je sa tržišta nakon što je dokazano daje uzrokovao ovu vrstu mane. Djelovanje talidomida ogledalo se pojavom privjesaka u obliku peraja na mjestima ruku i nogu. Djeca se uglavnom naviknu koristiti nakazni ud, a za poboljšanje funkcije mogu se napraviti prikladne proteze.

OSTEOGENESIS IMPERFEKTA

Osteogenesis imperfecta je poremećaj pri kojem su kosti vrlo lomljive.

Skлонost lomovima kostiju u bolesnika sa osteogenesis imperfecta je tolika da se dijete već rodi sa brojnim prelomima. Tokom poroda može nastati ozljeda glave i krvarenje u mozak zbog toga što su kosti lubanje tako osjetljive - ta djeca mogu iznenada umrijeti nekoliko dana ili sedmica po rođenju. Većina djece preživi, ali brojne frakture uzrokuju deformacije i patuljast rast. Inteligencija je normalna ako dijete nije doživjelo oštećenje mozga.

PRIROĐENA MULTIPLA ARTROGRIPOZA

Prirođena multipla artrogripoza je poremećaj kod kojeg su zglobovi srasli i tako je onemogućeno njihovo pokretanje.

Uzrok je nepoznat. Ponekad je poremećaj udružen sa iščašenjem kukova, koljena ili lakta. Svakodnevna fizikalna terapija, tokom koje se ukočeni zglobovi pažljivo pomiču, može poboljšati njihovu pokretljivost.

RAZVOJNE MANE MIŠIĆA

Veliki prsni mišić (m. pectoralis) može biti razvijen samo djelomično ili sasvim nedostajati, to se stanje naziva Polandov sindrom. Defekt može biti izoliran ili udružen sa nepravilnošću ruke.

Drugi mišićni poremećaj, sindrom suhog trbuha (Eagle-Barrettov sindrom) zahvaća trbušne mišiće (donji dio m. rectus abdominis). Nedostaje jedan ili više mišićnih slojeva zbog čega se trbuh novorođenčeta izbočuje ili mlohavo visi. Stanje je često povezano sa teškim malformacijama bubrega i mokraćnog sistema. Prognoza je najbolja za djecu sa urednom funkcijom bubrega.